

IZHAJA VSAKI DAN

Četki ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezni števec se prodaja po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števec po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletna K 20, pol leta K 10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Minister Gessman na informacijskem potovanju.

INOMOST 4. Minister dr. Gessmann je dospel semkaj dne 2. avgusta, a je odložil potovanje v Predarlcevo, ker hoče prej obiskati okraje, ki so trpeli vsled vremenskih nezdod.

Potres v Alžirju.

CONSTANTINE 4. — Silen potres je povzročil tukaj paniko in napravil mnogo škode. Sodi se, da ni nihče ponesrečil.

CONSTANTINE 4. Potres je bil ob 2. uri 20 min. zjutraj. Vojaško bolnišnico so morali izprazniti. Stropi neke vojašnice so zelo poškodovani. Na poslopjih in na gledališču so konstatirali razpoke. Kakor poročajo, je nastala na planoti Mensura 200 metrov dolga in 50 cm. široka razpoklina. Tamkaj v bližini je bilo baje več oseb zasutih, in tudi sicer je napravil potres mnogo škode.

Zeppelin zopet v zrakoplovu.

FRIEDERICHSHAFEN 4. Danes ob 6. uri 45 minut se je grof Zeppelin zopet dvignil s svojim zrakoplovom. Ako se poskus posreči, tedaj prične takoj naznanjeno 24-urno vožnjo proti Mogunci. Zrakoplov je krenil proti Kostnici, mimo katerega je pabil okoli 7. ure.

BAZEL 4. Zrakoplov grofa Zeppelina je ob 9. uri 32 minut ob krasnem vremenu in popolni tišini pabil Bazel v višini 150 do 200 metrov. Švicarska brzojavna agencija je prejela iz zrakoplova sledečo dopisnico: Z zrakoplova grofa Zeppelina. V višini nad Bazelom vse dobro. Nadaljni smer proti Strassburgu. 4. avgusta 1908. — Grof Zeppelin.

FRIEDERICHSHAFEN 4. — Danes vožnjo grofa Zeppelina se vdeležujejo v sprednji gondoli razen grofa Zeppelina baron Bassus, viši inženir Türr, 2 podkapitana in trije monterji; v srednji gondoli: nek nečak grofa Zeppelina, v zadnji gondoli: inženir Strahl in dva monterja.

MUHLHAUSEN (Alzacija) 4. Malo pred 10. uro se je zapazilo nad Renom zrakoplov grofa Zeppelina. Zrakoplov vozi nizdolu Rena.

STRASSBURG 4. Malo pred 12. uro je zrakoplov grofa Zeppelina dospel nad Strassburgom. Najprej se je peljal mimo stolne cerkve, bi je bila okrašena z zastavami. Na tisoče broječa množica je zrakoplov viharo pozdravljala. Na to se je zrakoplov odpeljal dalje nizdolu Rena.

STRASSBURG 4. Iz gondole Zeppelina zrakoplova so vrgli karto sledeče vsebine: Z višine nad Strassburgom. Krasna vožnja. 4. avgusta 1908. Grof Zeppelin.

MAXAM pri KARLSUHE 4. Zrakoplov grofa Zeppelina se je ob 1. in pol uri popoldne ob velikem veselju prebivalstva peljal na levi strani Rena mimo mesta.

SPIRA 4. Kmalu po 2. uri je letel zrakoplov grofa Zeppelina preko Rena v smeri proti Mannheimu.

Velik požar v Ameriki Sedem mest pogorlo. 500 mrtvih.

LONDON 4. „Agencija Central News“ poroča iz New Yorka, da se požar na skrajnem severu države Idaho razširja. Bati se je, da se ogenj vsled močnega vetra ne zanese tudi na državo Montana. Neka brzojavna agencija „Exchange New York“ pravi, da je izgu-

bilo življenje 500 oseb; računa se, da je 10.000 oseb brez domovja.

Požar se razširja na površju od 100.000 kvadratnih milj. Požar je že uničil sedem mest in vasi.

Glasom drugih poročil je 800 mrtvih, večina rudarjev in kamnosekov. Točnega števila žrtev ne bo bržkone nikdar znalo. — Materijalne škode je okoli 2 milijona sterl. lir. Na mesto katastrofe ste odšla dva vlaka z zdravniki, postrežniki in živili. Po potresu v Sant Francisku ni bilo v Ameriki še tako velike nesreče.

Carica-mati bolna.

PETROGRAD 4. Zagotavlja se, da je carica-mati nevarno obolela. Radi tega so bile za današnji njen god odpovedane vse slavnosti.

PETROGRAD 4. Vest o bolezni carice-matere ni resnična.

Gibanje v Turčiji.

CARIGRAD 4. Mladoturki stremijo za tem, da postane minister kak odločen Mladoturk in da bodo drugi ministri zanesljivi možje, ki bodo proti reakciji.

Dinkerkue 4. Predsednik Fallieres je priredil na čast častnikom eskadre zjutrek, na kateri je bilo povabljenih 40 oseb. Po zjutreku se je Fallieres izkrcal ter potem odpeljal v Pariz.

O makedonskem vprašanju.

Zahteve Srbov in Rumunov.

Od balkanskih Slovanov so Srbi prvi zagazili v vojno, da se osvobode iz neznoznega turškega jarma. Odkar je bilo delo Karagorgijevičev in Obrenovičev dovršeno, je začela Srbija misliti na Bosno in Hercegovino in Stari Srbijo. Leta 1870 je bilo v Stari Srbiji in Makedoniji 150 srbskih šol, od katerih je bilo največ (87) v Kosovskem vilajetu. Denar in knjige za te šole pošiljali so Srbi iz kneževine.

Ko je počela vojna in ko je suitan dal ustavo, leta 1876, so srbske šole v Srbiji zaprli, da bi prišli v okoli srbske propagandi. Ali po proglašenju nezavisnosti (1878) je Srbija podesetorila svojo pažnjo za neosvojene brate v Srbiji tem bolj, ker je bila usoda Bosne in Hercegovine zapetena. Ko se je pak v Evropi začelo delati za reforme, je Srbija iskreno simpatizirala z njimi, če tudi je bila uterjena, da bi se moralo na povsem drug način rešiti vsaj vprašanje Kosova, to čisto srbske pokrajine. Ali Srbija je morala do večerj trpeti, da se za reforme misli v vseh vilajetih in le Kosovski je bil popolnoma prepuščen samovolji Turkov. To se je dogajalo zato, ker z ene strani gre bosanska meja oziroma avstrijska država, a na Dunaju so vsikdar paznim očesom spremljali in celo podpirali nered v sandžaku, samo da bo vedno potrebna avstrijska oborožena intervencija. Kako pa uredi sedaj Kosovski vilajet konstitucionalna Turčija — to bomo videli na koncu.

Danes zahteva Srbija, da se Skopeljski sandžak iz Kosovskega vilajeta ne pridodaje Makedoniji ker je ves rečni vilajet vsikdar pripadal Stari Srbiji. — Makedonija obseda prav za prav samo dva vilajeta

Soiunski in Bitoljski. Jedino Bolgari ne mislijo tako.

Iz srbskih statistik, ki pa se zopet znatno razlikujejo od citiranih grških in bolgarskih dobivamo te-le podatke:

V Skopeljskem sandžaku, o katerem trde Bolgari, da je bolgarski in da pripada k Makedoniji, je na 500.000 prebivalcev 60.000 srbskih domov. V vilajetih Bitoljskem in Solunskem tvorijo Srbi večino samo v nekaterih kazaah (občinah). Na tem prostoru je 407 srbskih ljudskih in srednjih šol s 23.916 učencev in 478 učiteljev.

Srbi ne morejo voditi v Turčiji tako vaspadne borbe kakor Bolgari, ker nimajo (kakor ti poslednji) svoje samostalne cerkve. Srbi so patrijarhisti in jih je do 500.000, katere hočejo Bolgari na vsaki način pridobiti za eksarhat (bolgarsko cerkev), ker bi jih s tem pridobili tudi za bolgarsko politično idejo. Treba namreč vedeti, da so Bolgari in Srbi v Makedoniji narodnostno tako pomešani in bastardirani, da je nemožna govoriti o čistih Bolgarcih ali čistih Srbih. Zato se propaganda jednih in drugih poslužuje cerkve in ta odločuje: vsi oni, ki slušajo liturgijo v bolgarski cerkvi, so eksarhisti in Bolgari, a vsi oni, ki hodijo na grško liturgijo ali k srbskim popom, so po religiji patrijarhisti, a po narodnosti: ali Srbi, ali Kuco-Vlahi ali celo Grki. Propagatorji pak za razne politične ideje so „komitetlije“, hajduki, ki z jataganom pod vratom silijo seljaka, da se izjavi Srbinom, Bolgarom ali Grkom.

Srbija, videča, da za sedaj ne more misliti na aneksijo Stare Srbije, želi, da med krščani na Balkanu prenehajo borbe, da se ohrani status quo, da se reformna akcija raztegne na Kosovski in Drenopoljski vilajet in da vsi podpirajo evropske velevalisti na reformnem delu. Srbija sedaj ne želi spopada, ker ve, da bi s tem stavila na kocko svobodo balkanskih držav.

Tudi Rumuni imajo svojo vlogo na Balkanu, ali za sedaj še prilično malo. Tudi turški dogovor je pripoznal neodvisnost državo Rumunijo, ali je mnogo Rumunov pustil izven mej: v Rusiji, Bukovini, Transilvaniji, v Banatu do Temesvara, ter nekoliko v Makedonskih vilajetih, Bitoljskem in Solunskem.

Kakor Srbi mislijo na Veliko Srbijo, a Bolgari na Veliko Bolgarsko, tako tudi Rumuni na Veliko Rumunijo, ki bi se raztezala med rekami Dnjestar, Tisa in Donava, a zajela bi razen Valahije in Moldavije (današnje Rumunske): Besarabijo, Bukovino, Transilvanijo, Banat in vso Dobružo.

Danes so Rumuni najaktivnejši v Erdelju, kjer dajajo Madjarom dosti posla. Temu se je zahvaliti, da so Rumuni v Makedoniji dosti skromnejši. Tu gledajo, da ohranjajo svojo etično individualnost; sicer so lojalni. Oni nimajo svoje cerkve, proganjajo jim jezikomoroj potajevati svojo raso in čustva. Koco-Vlahi (Rumuni) so brezpraven element, kjer se vodi borba za nadmoč Grkov, Bolgarov in Srbov.

Rumuni računajo, da jih je v Bitoljskem vilajetu do 142.000, kjer so imeli leta 1904 52 šol z 2500 dijakov in 112 učiteljev.

Kuco Vlahi zahtevajo najprej svoja sloveška prava, a potem ravnopravnost z drugimi narodnostmi.

pustil: zato huda zamera v raznih krogih, a hodb, evviva, živijo: v dijaških krogih.

A pokojni Jesenko ni delal le kakor vesten in spreten učitelj v šoli, to mora pač vsak profesor storiti, saj je zato plačan, ampak vedno se je zavedal vseh dolžnosti, ki ga kakor Slovenca klicajo k delu na narodnem polju.

Bilo je že omenjeno, kako je preselil se iz Gorice v Trst nadaljeval svoje dopisovanje v Einšpielerjevem „Slovenec“ v Celovcu, dokler ga strastni ustavoverci niso s svojimi subjektivnimi in objektivnimi pravdami požrli. A takrat so začetkom aprila 1868 večinoma štajerskimi rodoljubi ustanovili list „Slovenski Narod“, ki je v Mariboru po trikrat na teden izhajal, po 4 letih se pa preselil v Ljubljano, v središče bodoče Slovenije. Odslej je temu listu pošiljal najbolj raznovrstno gradivo, katero so sedaj pod črto, sedaj nad črto čitajočemu občinstvu prijavljali. Poleg kratkih političnih dopisov so bile tudi obširne razprave.

Eni taki razpravi je bil naslov „Srednje šole na Kranjskem“, v kateri je s statističnega in narodno političnega stališča na drobno pokazoval, kolika krivica se godi skoro izključno slovenskemu prebivalstvu dežele v teh nemško uravnanih učilnicah. Rajai dr. G. Krek, profesor na graškem vaeučilišču, je pozneje — le škoda, da prepozno — izrekel, da bilo bi dobro ono obširno razpravo izdati

Vladni gospodarski program za Primorsko.

Včeraj smo v brzojavnem poročilu na kratko priobčili, kako da namerava vlada kulturno in gospodarsko dvigniti južno Tirolsko in Primorje. Tu podajamo najprej vladni program glede gradnje in poprav raznih cest in potov v tržaški okolici in Istri:

Tržaška okolica in Istra.

Dogradnja komunikacij v takozvanih „Brkinih“, politična okraja Sežana in Volosko; — dogradnja ceste iz Doline preko Prebega do kranjsko-istrske državne ceste pri Črnomkalu in dalje do Podgorja, politični okraj Koper; — dogradnja komunikacij v okraju med Rižansko in dragonjsko dolino in kraškimi obronkom, med temi poprava ceste Dekani—Sv. Anton in gradnja ceste od Sv. Antona do Truške, pol. okraj Koper.

Dogradnja ceste Buzet—Draguč—Cervolje, pol. okraja Koper in Pazin; — dogradnja ceste Roč—Hum, pol. okraj Koper; — dogradnja ceste Žminj—Barbana, politična okraja Pazin Pola; — dogradnja komunikacij v okraju Kunja, Sv. Martin, in druge ceste v občini Labinjski, pol. okraj Pazin; — gradnja ceste Cervolje—Borut—Lupoglava—Brest—Poklon, pol. okraja Koper in Pazin; — gradnja ceste iz Pazina, oziroma Grdasele preko Kršikle v mirnsko dolino, pol. okraja Pazin in Poreč; — dogradnja ceste iz Gologorice preko Krban do Plominske državne ceste pri Kršanu, pol. okraj Pazin.

Dogradnja ceste iz Poreča v Morgane, pol. okraj Poreč; — dogradnja ceste iz Novega grada (Cittanova)—Tar, pol. okraj Poreč.

Spopolnenje komunikacijskih zvez v občini Kastavski in naprava mosta čez obmejno reko Rečino pri Kukuljanjih, pol. okraj Volosko.

Zboljšanje potov v občini Žminj in sicer Žminj—Sv. Matija, Žminj—Sv. Poška v Hojčici, Žminj—Križanci—Sv. Petar v Sumi, Batiči—Grubičci—Sv. Matija, Sv. Matija—Rojnčiči in Žminj—Pifari, pol. okraj Pazin.

Dogradnja komunikacij v občini med temi Podgrad—Mune, Zejave—Zvončec, Lanišče—Lupoglava i t. d. pol. okraj Volosko in Pazin.

Dogradnja potov s zvezo Plominske državne ceste in z izkrcališči ob morju na polotokih Kermenica in Ripenda, pol. okraja Volosko—Pazin.

Dogradnja oziroma poprava cest na otoku Krku, izlasti ceste Dobrinj—Omislj, Stara Baška—Nova Baška, Vrbnik, Krk itd. pol. okraj Krk; — gradnja cest na otoku Cresu, pol. okraj Mali Lošinj; uravnava ceste med Malim in Velikim Lošinjem, pol. okraj Mali Lošinj.

Gradnja cest s konkurenčno cesto Buje—Umag pri Krašici čez Gornjača do občinske ceste v Kastelu, pol. okr. Poreč. Spopolnena dela na cesti Barbana—Labinj, pol. okraj Pula in Pazin; — dogradnja cestne mreže v občini Bača, pol. okraj Poreč. Naprava zveze ceste med Kavanom in ceste Pula—Altura, pol. okr. Pula; — dogradnja ceste od Sv. Ivana v Šterni čez Mentril do puljske državne ceste pri Karobji, politični okraj Poreč; — Orsar—Kanal, Lame—Rovin, cesta Vertenelj čez reko Miren, Sv. Custoso—Luka—Korte; Trst—Tržič (v Furlaniji).

v posebni knjigi, ki bi bodočim preiskovalcem in pisateljem služila v podporo. Manje obširna je razprava o „Primorskih srednjih šolah“, če prav je izdelana na isti način. Bolj obsežni so tudi spisi o železnicah: „ali čez Pontebo ali čez Predil“. Zelo obširna je bila razprava o železnicah resoljnega sveta, ki jo je bil „Slovenec“ jel prijavljati v podlistku. Obe pa prenega razprava „Časnikarstvo in naši časniki“, če jo po d.r. Simoničevi slovenskimi bibliografiji smemo rajnkemu profesorju pripisovati.

Nad dva meseca je „Slovenski Narod“ prijavljal v podlistku rečeno razpravo, katero so vsi izobraženi Slovenci brez izjeme čitali z največjim veseljem in zanimanjem, a vladne mameluke je ta razprava silno razburila, ker je razkrivala njih nesramno kruhoborstvo in hinavstvo, če prav imenoma ni nobenega imenovala. Zopet hud ča-nikaraki boj, v katerem nasprotiki niso mogli z razlogi zavrniti brezimnega spisatelja one razprave; zato so ga nazadnje — seveda tudi brez dokazov — denuncirali c. k. vladi. Sedaj občinstvo še očitniše vidi, na kateri strani je bila pravica in resnica in kako prav je imel brezimni spisa-telj onih podlistkov, ko je kazal, v kake za-tuhle kote in na kriva pota ho-čejo sebični mameluki zavajati nepokvarjeni narod.

*) Mi vemo pozitivno, da je ta razprava pisana po profesorju Jesenko.

PODLISTEK.

† Janez Jesenko.

(Njegovo življenje in delovanje).

Spisal pokojnikov prijatelj.

To jih je zapeljalo, da so se ra vseučiliščih vpisali na modroslovno fakulteto ter se za profesuro matematike in fizike pripravljali. Mnogi so izgubili mnogo dragih let, ker niso nikakor mogli izpitov napraviti, drugi so spopolnjevali in ponavljali izpite, preden so prišli do svojega cilja, eden med temi talenti je komaj po 18 letih splošni izpit ter bil potem definitivno nameščen. To ga pa nikakor ni oviralo, da je postal „ein würdiger Nachfolger der H und R“!!

Naj ranjki profesor ni nikdar tako postal. Pri izpraševanju je delal rahlo z dijakom, da je kolikor možno spravil iz njih. Rez se njegova predavanja večkrat niso jemala z učno knjigo, a od vprašanega učenca on ni nikdar zahteval, da bi mu ponavljal njegove besede, njegova predavanja. Kdor je še iz teh vedel kaj povedati, odlikoval ga je in še posebno pohvalil. Pri drugih se je zadovoljil tudi s kratkim posnetkom šolske knjige, kajti ta knjiga se pač imenuje učna knjiga, da lajša in krajša dijakom učenje.

Ker se je zavedal, da dijaki imajo čez

mero opraviti z raznimi predmeti, jih s svojim predmetom ni nikdar tlačil, zato je kaka dvojka, izlasti koncem semestra, bila pri njem prava bela vrana.

A kljub temu rahlemu postopanju dijaki niso zanemarjali pouka v zgodovini in zemljepisu, ampak so se, poleg redkih izjem, z veseljem učili teh predmetov. V šoli ni poznal nobene narodnosti; vsi dijaki, naj so bili že Nemci, Grhi, Lahi, Slovenci ali Hrvatje — so mu bili le mili učenci, ki imajo tekom šolskih let prenašati premnogo težav in situacij.

Posebno milo je postopal z revnimi in kmetskimi učenci, ki so pomanjkanja trpeli na hrani in obleki ter po zabuhlih mračnih luknjah stanovali. Zato je pogostoma karal dijake bogatih starišev, ki so imeli vsega na kupu ter živeli v najugodnejših razmerah, a kljub temu potrebno učenje zanemarjali. Ob takih prilikah je rad staval revnega izstradanega dijaka v izglede bogatega a lenemu učenca.

Ta objektivnost in pravičnost nasproti vsem učencem mu je najbolj pridobila njih uznost. Zato je vladala pri njegovih urah luknjah disciplina, prav nebeški mir, da bi bil lahko slisal miš po podu tekati. Maturo ranje iz leta 1869 se še dobro spominjajo, kako je objektivno ravnal s princem H., ki je malo znal in so ga vendar hoteli z odliko naprej potisniti. Tega pokojni profesor ni

stava v Turčiji in Bosna in Hercegovina.

Uredništvo dunajskega lista „Die Zeit“ se je obrnilo do — kakor pravi — nekoga visokega funkcionarja v Bosni-Hercegovini, da bi doznalo kak utis je napravilo na prebivalstvo v Bosni-Hercegovini proglašanje ustave v Turčiji. Dotični funkcionar je odgovoril z nastopno brzjavko:

„Vest o vapošavljenju turške ustave ni napravila nikakega utisa na široke sloje domačega prebivalstva, ker ti sloji ne umevajo tega dogodka. Pač pa se zanimajo izobraženejši sloji in prebivalci po mestih. Dogodki v Turčiji vzbujajo v muslimanih neko nado, da pridejo za Turčijo boljši časi ter da se bo ista odtlej tuje vplivom. Stareji muslimani pa so bolj skeptični v pričo reformnega gibanja v Turčiji, ker se boje da bi dogodki v turški državi mogli povsopeti uvedeno reprezentativnih zastopov v Bosni, kar bi prihajalo v prilog prisvojevalnim namenom srbskega elementa. Mladi Turki pa simpatizirajo z gibanjem v Turčiji tako tudi srbski element, ki se nadeja, da bo mogel parlamentarni sistem izkoristiti v svoje namene. Katoliško prebivalstvo se vede indiferentno, ker je prepričano, da se zakonodajne institucije morejo uvesti v Bosni-Hercegovini šele po formalni aneksiji obeh pokrajin k avstro-ogrski monarhiji.“

Na vsaki črki te brzjavke je poznati, da je to izliv avstrijskega birokrata. Interesantno pa je, da mož pobija samega sebe. Kar trdi uvodoma, da namreč ustava v Turčiji ni napravila nobenega utisa na široke sloje v Bosni-Hercegovini, ovrge potem sam z nadaljnjimi izjavami. Saj priznava, da po vpošavljenju ustave v Turčiji goje „neke nade“ muslimani in srbski element! A to je ravno ogromna večina prebivalstva. Smešno pa je, ako hoče tu avstrijski birokrat diferencirati med mišljenjem širokih slojev in onim inteligencije. Za božjo voljo, kdo pa prednjači v vseh delih sveta narodni politiki, oziroma javnemu mnenju. Mari ne ravno inteligentni sloji. Njegov diktum, da se morejo reprezentativni zastopi uvesti šele po aneksiji, torej pod pogojem, glede katerega bodo morda govorili še kanoni, je to z ene strani žalostno spridevalo za avstrijsko upravo, z druge strani pa je veliko vprašanje, da-li se s tem, da se hoče narod še nadalje držati na uzi in mu kratiti vsako samodoločbo — da-li se s tem pridobiva prebivalstvo z aneksijo.

Taka je ta avstrijska birokracija. Nikdar ni imela dobrega ušesa za sodobne potrebe, dokler jo ni kruta bila morala, da se mora storiti to, kar bi bila morala že popred storiti. Saj je še celo „Neue Freie Presse“, ta vrhna zaščitnica vseh grehov avstrijskih vlad nasproti narodu, te dni izrekala bojazen, da bi mogla avstrijska diplomacija to pot priti s pametno idejo, ko bo — prekano.

Drobne politične vesti.

Parlamentarne volitve v Italiji. Italijanski posl. Fortis je izjavil nekemu uredniku „Messaggera“, da se ne bodo parlamentarne volitve vršile meseca novembra, ampak še le aprila 1909. Od novembra do aprila bo parlament zboroval.

Minister dr. Gessmann je dovršil svoje potovanje po južnem Tirolskem. V vseh velikih občinah so ga prisrčno vsprejeli. Na banketu, prirejenem ministru na čast, je posl. dr. Cosci rekel, da je vse prebivalstvo zadovoljno z obiskom ministrom.

Dnevne vesti.

All' erta! Pod orožje!! Zvižgajoči poudarni junaki ven na ulice, pripravite bombe in proteste! — tako nekako je začel kričati „Indipendente“ od ponedeljka, a sledili mu bodo še drugi — zvižgarji. Toda mi jim sporočamo že danes, da za vsaki slučaj pripravijo — hrbe in junaške pete, ker bi moglo priti do vražjega pleasa. Seveda: ako bodo junaki tako hoteli! Kajti naš namen ni, da bi jih na dan slavnosti „N. D. O.“ kakor si bode želeli ali izživali, ali če bodo hoteli — ustreženo jim bo...!

„Indipendente“ ščuva Italijane, naj se pripravijo, da bi nedeljsko svečanost naših delavcev kalili se svojo glasovito kulturo. Preteklet je stari, znani: slovenske provokacije.

Ali mi sporočamo svojim nemilim sosedom, naj bodo pametni in mirni, kajti tudi naša potrpežljivost je izčrpana. Dovolj je, gospoda regnicoli in slovenski odpadniki teh vaših žaljenj in bahatosti!!!

Naše svečanosti imajo samo kulturni značaj. Mi jih prirejamo radi sebe in ne radi vas in vašega trilega italijanstva.

Ali smo mi krivi, ako vas naše „ruske“ trobojnice bodejo v oči, ako vas naša prisotnost spravlja v besnilo, ako naš „živio“ znači „smrt“ fikciji o izključnem italijanstvu teh dežel?!!

Kaj hočete od nas, vi rimski pokoljenci? Da spimo, kakor so spavali nešči pradedje? Da vam smo sužnji, kakor smo vam bili v prošlosti? Smešni ste vi nesodobni kastelani! Vedno vam glava tiči v pesku kakor noji, ko kupujemo vaše hiše, ko snujemo huanke in ustanovljamo trgovino; in le tedaj režite, ko vam pokažemo kako „rusko“ zastavo! Ali da bi vasj rezali samo stalno!

Toda tudi tedaj zavete na pomoč omraženo vam avstrijsko policijo. Buffoni!

Danes ne vemo še, da-li vam policija tudi to pot sede na limanico radi tistih „dobrih odnosov“ s sosednjim kraljevstvom, ali zapomnite si vi in zapomni naj si tudi zaščitnica vaših provokacij, da tudi mi ne bomo več ostajali prekrižanih rok! Policiji pak sporočamo še posebej, da nečastno zanjo, ako bi kapitulirala pred jednim „All' erta!“ „Indipendente“, ali pred grožnjami italijanskih — gimnazijalcev.

V Trstu je na tisoče meščanstva tudi italijanske narodnosti, ki ne odobrava sovražnosti irendentističnih novin in ki zna spoštovati svobodo tržaških Slovencev.

Slovenci in vsi Slovani iz Trsta: v nedeljo bo slavila „Narodna delavska organizacija“ svoj god. Pridržite se slavlja naših narodnih delavcev!!

Patentirani lažnjivci in obrekovalci. Nedavno so lagali pred tisoči ljudi v Škofjiloki in črno klevetali na škodo naših škedenjcev. Predčerašnji „Slovenec“ laže zopet istotako nepravno o dogodkih minole nedelje povodom nekega istotako ponesrečenega „ustavnega“ shoda v Dolini.

Laže na shod in laže glede posamičnih oseb. Evo vam klasičen slučaj: „Slovenec“ trdi, da je bil v Dolini tudi solastnik hotela „Balkan“ v Trstu in da je tam razgrajal. To je drzna, urnebesna laž in kleveta. Kajti resnica je ta, da g. Počkaj ni bil v Dolini že kaka štiri leta in tudi v nedeljo ne.

A „Slovenec“ se ne zadovoljuje s tem, da krađe čast osebi, ampak pridodaje tudi perfidno opazko, ki naj bi škodovalo podjetju, ki je last narodnega zavoda, hotela „Balkan“ — torej podjetja, na katerega razvoju je interresiran slovenski denar!

To je perfidija na višku, to je najgusneje herostratstvo, to je potencirano brezdomništvo!!

Ali ni, da se človeku mora gnusiti v dnu duše, ko čuje in vidi, kako isti ljudje, ki pišejo take laži in črne klevete, zatrjujejo — kadar hočejo skrivati pred narodom svoje pravo lice — da oni nečisto tu nič razdirati, da nečisto razdvajati tržaških Slovencev?!

Pravi, da hočejo služiti Kristu, a dan na dan pljujejo na Njej, ki jej bil On prvi blagovestnik, na — resnico!!

Čujemo, da si hočeta g. Počkaj in podjetje hotela „Balkan“ še drugim potom iskati zadoščanja.

Z Opčin smo prejeli: „Edinost“ od 4. t. m. prinaša neki dopis z Opčin, v katerem se neki skriti zajec zanima za mojo osebo ter si lomi glavo radi mojega službovanja. Zato ga pozivljem, naj mi pove:

1). Zakaj ga bode v oči uniforma gozdnega čuvaja, in kaj pravzaprav sem za še „vse drugo“?

2). S čem, in kako in kje se radi tega da sem sodni poverjenik, goči škoda na gozdnih nasadih? Dokaže naj ali osebno, ali s pričami na licu mesta, ali naj pove, kdaj so viši gozdni organi konstatirali kako tako škodo!

Da, dragi skriti zajec: ni dovolj, da se koga obdoljuje, ampak treba tudi dokazati z dejstvi! A če kdo trdi in ne more dokazati — je obrekovalac. Anton Vremec.

Italijanska trikolora v Rocolu! Pišejo nam:

Minolo nedeljo priredili so bili regniceli (Italijani iz kraljevstva) neko veselico na vrtu restavracije „Nicheito“ v Rocolu, kjer je bilo obilo „prisrčnega“ rajanja in kričanja „milij“ nam gostov od onkraj velike luže.

To rajanje bi nsa ne bilo prav nič motilo, ker smo svobodoljubni in pripuščamo rade volje, naj se vsak veseli po — svoje. — Ali nekaj družega je bilo na tej regnicolski veselici, česar ne moremo zamolčati.

Na veselicnem prostoru sta v pričo policijskih organov (videli smo enega službojočega oficijala in več stražarjev) na zelo vidnem mestu plapolale dve po tri metre dolgi italijanski trikolore, a vrt je bil ves prepreden z malimi laškimi trobojnicami in to sredi slovenskega Rocola.

Nikakor nismo napisali teh vrstic z namenom, da bi morda hujskali proti italijanski trikolori. — O ne! — Ako je razbješanje isti policiji prav (kakor se je to videlo v Rocolu) in slavnj vlad, nam je tudi prav. Samo na nekaj bi „slavno isto“ opozorili, namreč: da v bodoče pušča na miru tudi našo trobojnico; kajti še nam je v živem spominu, na kak netakten način so se hoteli 1. majnika policijski organi polastiti naše trobojnice pred „Narodnim domom“. — Ako se ne bo vpoštevalo tega, potem pa naj sl. policija v bodoče italijansko trikoloro malo bolj zavaruje, nego minole nedelje v Rocolu. Kajti našega „schonendes Vorgehen“ (po dunajskih ukazih) proti regnicolem, še ne priznavamo kakor vzrok, da se z nami — avstrijskimi državljani in na lastni zemlji netaktno in brezobzirno postopa. — Toliko v „rahel opomin“ onim, katerih se to tiče.

Pozivinjevalci naroda. Na drugem mestu priobčujemo poročilo, ki smo je prejeli od povsem zanesljive osebe o nedeljskem „krščanskem“ shodu v Dolini. Ker pa „Slovenec“ opisuje ves dogodek tako, da napravljaja utis, kakor da so njegovi pristaši dosegli neki vspeh, pridodajemo tu — prisiljeni v to po „Slovencu“ — še drug dopis, došel nam od Tržačana, ki je bil očevidec vseh dogodkov. Svet naj le izve, kakore vrste je bil tisti

„vseph“, ki so ga dosegli rušitelji toli potrebne miru u naši Istri. Dopis se glasi: „Čujte, kako vzgojo dajejo našemu ljudstvu ljudje, ki se ponašajo, da hočejo življenje pri nas prepovedati v Kristu!“

Ker so z javnim shodom totalno ponesrečili, so nekoliko sodegre, kakoršne je najti povsodi, najprej opijaniti in jo potem v tem poživljenem stanju šč uvali na ulične napade na posamične osebe in na cele skupine. A večna sramota za stranko, ki se je poslužila takih elementov za surovo maščevanje, je ta, da so pošteno narodne ljudi po italijanski zasramovali s: fora ščavi! To naj bi bili stebri društva, ki hoče biti katoliško in izobraževalno!

Ko smo se zbrali v gostilni g. Pangerca, je družal začela kamenjati tako, da je kamenje padalo kakor toča. Kaj surovo so napadli tudi gospoda Iv. na P., trgovca iz Trsta, ki je prišel v Dolino slučajno po svojih poslih. Skočili so nanj kakor satan na grešno dušo in le sreča je, da je ta trgovec mož, ki se je znal braniti.

Toda dogodilo se je še nekaj neizmerno hujšega. Ko je gospa soproga učitelja Urbančiča iz Boljuna šla nasproti svojemuo soprogu, so jo — prosimo, bila je to šibka ženska, ki se ne more braniti! — ti žalostni junaki napadli s kamenjem, da je vsa preplašena prihitela v Dolino.

Tako hočejo ti misijonarji preporejati naš narod v Kristu! Taki so elementi, ki jih je najelo za svoje delo društvo, ki hoče biti katoliško in izobraževalno! Ali ne mislite, čitatelji, da so ljudje, ki se poslužujejo takih sredstev, najgrši profanatoriji pojmov: nabožbe, vzgoja, katolicizem in krščanstvo. Na tak način se ne preporejaja ljudstvo v Kristu, ampak se je poživinja.

No, na srečo je to le najslabši element med tukajšnjim prebivalstvom, dočim so vsi solidni elementi jedini v odločni volji za skrajšen odpor proti rušiteljem miru in aloge in proti takim poživinjevalcom našega ljudstva.

Naše galo je nauk modrega dra La ginje: na delo vsi v krščanski ljubavi za napredek in blagor naroda!

Politično barabstvo! Slovenska socijalna demokracija se polazuje v boju proti drugomislečim strankam takih sredstev, ki pričajo o moralnem propadu voditeljev ene stranke, ki hoče ali bi morala biti moderna, vzgojevalna! Takih sredstev se poslužuje le moralna propalica.

Tako je najprej Kopač trdil na nekem železničarskem shodu v Trstu, da sta poslanca Hribar in Rybář sovražnika delavstva, ker da sta glasovala v parlamentu proti dvema socijalističnima predlogoma v prid železničarjem. Ko se je dokazalo, da sta oba poslancaglasovala za predlog, je Kopačovo glasilo opravičevalo infamno laž s ciničnimi besedami: Kaj pa zato, če sta ravno enkrat storila svojo dolžnost! — V nedeljo pa je govoril Kopač pred železničarji v Ljubljani. Tam je rekel, da je glasovanje poslancev Hribarja in dr. Rybář v prid omenjenima predlogoma gola hinavščina.

Glasovati „proti“ ali neglasovati je izdajstvo, glasovati „za“ je hinavščina! Kaj pa naj storijo naši poslanci, da bo to prav tem političnim pustolovcem? Mi ne reagiramo, ker to nič ne pomaga pri ljudeh, ki jim je laž in obrekovalstvo glavno in edino orožje, ali pribijamo to tukaj, da si čitatelji napravijo pojem, s kakimi elementi nam je boriti!

Zanimanje za tujski promet pri Slovencih. Pričakovati bi bilo, da se Slovenci sedaj, ko se razvija tujski promet tudi po slovenskih pokrajinah in ko je ustanovljeno ministrstvo javnih del in pri tem posebni oddelek, ki naj se peča izključno s povspesjevanjem tujskega prometa, ko se postavljajo v državni proračun svote po pol milijona kron za razne podpore na polju tujskega prometa in ko se bo ta svota — kakor finančni odsek sam pravi v svojem poročilu — leto za letom množila, pričnemo zanimati za tujski promet, da bomo tudi mi deležni teh podpor in pa dobička, ki ga donša organiziran tujski promet. Temu pa ni tako. V Ljubljani je začel izdajati konsorcij list „Promet in gostilna“, ki se v strokovnih člankih bavi s tujskim prometom. Dosedaj so izšle tri številke lista. Kakor pa posnamemo iz zadnje številke, ima list dosedaj kljub osebni agitaciji in priporočanju po časopisih komaj 300 naročnikov, ko bi jih dosegel lahko najmanj 1000, ako bi bilo naše občinstvo pristopnejše za strokovne članke. Zato bi priporočali vsem gostilničarjem in interesantom tujskega prometa, kakor tudi inteligenci, da bi se bolj zanimali za to narodno-gospodarsko stroko in da bi se naročali na list in ga čitali, ker je gotovo podpore in uvaževanja vreden.

Izlasti pa bi opozarjali naše čitalnice, bralna in izobraževalna društva, da bi ga imele v svojih čitalniških prostorih, ker bi se s tem umevanje in zanimanje za tujski promet najlažje zaneslo med najširše kroge občinstva. Letna naročnina 5 K je itak malenkostna za list, ki prinaša poleg strokovnih razprav tudi izvrine in jako čedne ilustracije. Zato ga pridno naročajte pri deželni zvezi za tujski promet v Ljubljani.

Vsprejemanje učencev v kmetijsko šolo na Grmu. Novo šolsko leto se prične meseca novembra t. l. Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 st. na dan in po 40 kron za šolnino na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Prošnje za vsprejem je poslali do 5. septembra t. l. vodstvu kranjske kmetijske

šole na Grmu pri Novem mestu. Prošnji je priložiti rojstni list, spridevalo o dovršeni ljudski ali kak višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spridevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prošilcevem. Prošnji za vsprejem plačujočih učencev je pridejati tudi obvezno pismo (reverz) staršev oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Födransperg.

Razgovor z njegovim bivšim sostanovalcem.

Grozovit zločin v Rojanu, ki je napravil tak neizbrisen vtis na naše prebivalstvo, je našel odmev v vseh evropskih časopisih; zlasti pa zanima vse osebnost Födransperga zbog njegove zločinske narave, ki daje kriminologu mnogo gradiva za zanimive študije.

Preiskava, ki bo trajala več mesecev, je v polnem teku. Gradiva za prihodnji monstrosni proces bo ogromno, zlasti ker se še ne ve, kaj še vse utegne priti na dan. Preiskovalni sodnik je prišel z zaslišavanjem velikega števila prič, ki bodo izpovedale toliko o umoru, kolikor sploh o življenjskih navadah in drugih činih Födрана.

Kakor slišimo, zdi se, da bo preiskava trajala najmanj 6 do 8 mesecev in glavna obravnava bo morda še le čez leto dni.

Obrnili smo se včeraj do oseba, o kateri smo si mislili, da bo znala povedati marsikaj zanimivega o Födранu, ker je ista stanovala več časa z njim v isti hiši. Ta oseba je g. Josip Katalan, krčmar v društveni krčmi v Rojanu. Toliko on, kolikor njegova dražestna gospica hči sta uljudno sprejela našega reporterja in mu bila na uslugo s sledečimi zanimivimi podatki.

— Koliko časa ste stanovali v hiši št. 272 v Rojanu? je vprašal naš poročevalec g. Katalana.

— Dvajset mesecev. Izselil sem se pred šestimi meseci.

— V katerem delu hiše pa ste stanovali?

— V prvem nadstropju. Le tenka lesena stena je ločila našo spalnico od one Födransperga.

— Tako da ste mogli celo slišati, ako je on govoril v svoji sobi.

— Da, tako je. Po noči pa seveda še bolj natančno, kakor da bi nekdo govoril v moji sobi. Predpostavljam, da je „stotnik“ (tako smo ga imenovali) napravil na mejo kakor sploh na vse sosedo, neugoden vtis že od prvega dne, ko sem ga spoznal. Bilo je na njem nekaj, kar je instinktivno bilo zoperno. In potem je bil tudi preveč bahast, da se ga je smelo smatrati poštenjakom. Ko sem prišel stanovat v hišo, je bil lastnik iste g. Ferluga.

Marsikrat po noči sem torej slišal, kako je Födран vtajal in se loteval dela: nabijal je, oblal, žagal, drgnil pod. Nikoli pa nisem mogel zvedeti, kaj je pravzaprav delal. Drugič je zopet vtajal po noči in igral na citre. Neko noč pa me je vzbudil njegov krik: „Na pomoč, na pomoč!“ V jutro sem ga vprašal za vzrok, a on mi je odgovoril: „Bilo je bržkone med spanjem; jaz sem jako nervozen“. Mislim sem si, da je ta mež moral imeti jako temno preteklost.

— Niste videli nikoli, da bi bil kdo prišel obiskat Födрана?

— Da, videl sem ga dvakrat ali trikrat sprehajati se po vrtu z nekim plavalnim mladeničem s slamnatim klobukom. „Stotnik“ mi je potem povedal, da to je nek njegov prijatelj.

— Kake starosti je bil oni mladenič?

— Nisem se brigal zanj in ga nisem opazoval ali mislim, da je bil star od 22 do 28 let.

— In drugih oseb niste videli pri njem?

— Pravili so mi, da je tupatam prišel kak njegov kolega (bil je Födран tedaj pri Lloydu), ali videl nisem nikogar. Enkrat pa sta prišli k meni dve gospe, ena mlada, druga nekoliko v letih, ki sta mene vprašali, kako da Födран živi; da-li se mu gnotno dobro godi, ker da on ima dve hčerki, za kateri nič ne skrbi. Priporočali sta mi, naj Födранu nič ne povem o njunem prihodu, in jaz sem molčal.

— Bil ate kakšenkoli v Födранovem stanovanju?

— Da, samo enkrat in ko se sedaj zmielim na to, me groza spreletava. „Stotnik“ me je povabil v njegovo stanovanje na „štamperleček“ žganja. Čim sva vstopila, je zaprl za nami vrata s ključem in vtaknil ključ v žep. Na moje osupljeno vprašanje, zakaj je to storil, je odgovoril nekam tajinstveno: „Saj je toliko hudodelec po svetu!“ Ali meni je bilo nekam temno pri arcu; še bolj pa, ko mi je pokazal nek revolver.

— Imel je torej tudi revolver?

— Da, in držal ga je v posebni skrinjici.

— Čudno, tega revolverja pa niso našli pri bišnih preiskavah, ki jih je izvršila policija po umoru. In kakega kalibra je bil oni revolver?

— Ne vem, gospod; kajti se ne razumem na revolverje. „Stotnik“ torej mi je potem pokazal celo zbirko kirurških instrumentov. V dotični skrinjici se je nahajalo tudi jako ostro nabrušeno bodalo. Födран ga je vzel v roko in, da bi mi pokazal dobroto bodala, je zavil rokav in poskusil obriti si koline na podlaktu, kar se mu je posrečilo. Rekel je pri tem: „S tem bodalom se komu

CARLO GORTAN Zaloga olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno

TELEFON 865.

njeno društvo praznuje letos 25-letnico svojega obstanka; zato prosi, da bi se udeležila tega jubileja tudi druga bratska društva korporativno ali po deputaciji. Nekatera društva so že prijavila svojo udeležbo. Tista bratska društva pa, ki bi hotela proizvajati kako pevsko točko, prosimo, naj blagovole prijaviti društvenemu odboru radi programa, krako pesem bi pela.

Pripomnja se tudi, da je „Bratno društvo“ na Gradišču ustanovil blagopokojni pesnik Simon Gregorčič; zato se nadejamo, da pribiti rečenega dne na prijazno Gradišče vsak, komur pripušča čas, in obišče kraj, kjer je tako krasno prepeval goriški slavec. Ob jednem se nudi vsakemu po kratki hoji najkrajnejši pogled na vipavsko dolino; domači krčmarji bodo pa skrbeli za dobro in pristno kapljico, tako, da bodo častiti gostje zadovoljni v vsakem oziru.

Morebitni prebitek veselice uporabi se za ustanovitev Simon Gregorčičeve javne knjižnice; s tem postavi „Bratno društvo“ najlepši spomenik velikemu pevu. Denar za knjižnico se že marljivo nabira in rodoljubje v mestu in na deželi so naprošeni, naj bi prispevali kak majhen obolus za Simonovo knjižnico, katera bo menda prva v goriški okolici; tudi že uporabljene knjige radovoljno vsprejema društveni odbor. Slavno županstvo v Renčah se je že odzvalo ter darovalo 50 K za Simonovo knjižnico. Imena častitih darovalcev bodo pozneje objavljena v goriških listih.

Glede veselice pa naj že danes odloči vsak izletnik iz mesta in dežele, da poletje 13. septembra t. l. k Gregorčičevi slavnosti na Gradišče, kjer se bo de razveseljeval ob zvoku godbe in petja.

Posebno pa se prosi, naj se bratska društva v največjem številu udeležijo razvrtja zastave in društvenega jubileja.

Vesti iz Istre.

Škedenj v drugi izdaji. Dolina, dne 2/8. 1908. Današnji dan je za Dolino zgodovinskega pomena. Tukanjski kapelan gosp. Vovk, ki je prišel pred par meseci v Dolino — menda od neke iz Kranjske — utepel si je v glavo, da mora na vsak način prenoviti Dolinčane v „Kristu-kralju“. Zato je nabral okoli sebe par ljudi, ki ne znajo misliti s svojimi glavami, ter začel snovati „Katoliško izobraževalno društvo“ v Dolini. In za danes je bil sklican g. Vovk na dvorišču konsumnega društva v Dolini javen shod, na katerem bi se bilo imelo osnovati to novo „Katoliško izobraževalno društvo“. Kakor govornika sta prišla znani jurist Terseglav, doma iz Škedenja, in neki gospod Rozman iz Ljubljane. Na dvorišču konsumnega društva se je nabralo nekaj 250 oseb. Med temi velicina Ne-Dolinčani, ki so jih gospodje priveli iz sosednjih vasi. Videli smo celo ono omizje — otročaje od sv. Ivana.

Gospod Vovk, kakor sklicatelj shoda, je predlagal predsednikom kapelana g. Sonca iz Boljuna. V hipu je navstal krik: ga nočemo, hočemo Dolenčana g. Bunca, nadučitelja. Čuti je bilo različnih veslikov kakor n. pr.: Ven ž njim, pojte na Kranjsko, mesto miru snujete preprič. t. d., kateri vsikliki gotovo niso povzdignili ugleda duhovnikov gg. Vovka in Sonca. Posredovanja niso nič pomagala; krik je naraščal tako, da je slednjič sklicatelj g. Vovk izjavil, da se bo vršil v dvorani konsumnega društva shod po § 2. Ali tudi to ni pomagalo. Javen shod ali nič! je bila parola našega ljudstva. Slednjič so gg. Vovk, Sonca, Terseglav in Rozman odšli po stopnicah dvorane skozi gostilniško sobo na plano. — Ljudstvo pa je kakor en moč enelo klobuke ter med pevanjem naše himne „Hej Slovani“ udrla na plano. Zunaj so se naši ljudje postavili v krog ter zapeli še „Lepo našo domovino“. Med tem pa so gospodje Vovk, Terseglav in družba stali na strani ter se pogovarjali, kaj storiti. Sklep je bil ta, da je Vovk odšel domov, a drugi gospodje od koder so prišli.

Mi smo se med tem zopet zbrali na dvorišču konsumnega društva ter posredil okrog miz. G. akademik Čok iz Lonjerja je imel tu krasen govor. Povdarjal je, da mi v Istri (in Trstu) ne trebamo kranjskega prepira. Mi zaupamo našim voditeljem Mandiču, Spiniču in Lagini, ki so žrtvovali za svoj narod več ter ostali pri tem vedno siromaki, in nočemo mi čuti — je vzkliknil govornik — o onih kranjskih politikih, katerim je politika — molzna krava! Umeje se, da je sledilo govornikovim besedam burno pritrdjevanje. Potem pa smo obžalovali, da nismo imeli prilike čuti gospodov Rozmana iz Ljubljane in Terseglava, ki sta prišla tako daleč in se gotovo dobro pripravila na svoje govorance. Res smilila sta se nam gospoda. A kaj se hoče?! V Istri res ne potrebujemo kranjske modrosti. Konečno si ne moremo kaj, da ne bi omenili, da se pristajajo gospoda Vovka rekrutirajo vedno iz ljudi jako dvomljivega značaja.

Tako je torej končal ta eksperiment o prenovljenju v „Kristu kralju“ v Dolini. Gospodom zamoremo samo zaključiti: Sejete

veter, želi boste vihar! Meni pa se je zdelo, da so pogreblji mrlja! In res so vrli Dolinčani pogreblji mrtvo-rojeno dete, — povsem slično kakor nedavno v Škedenju — katero bi se bilo imelo kratiti „Katoliško izobraževalno društvo“. Zapeli so celo nadgrobno: Blagor mu ...!

Dodatno smo prejeli: Izvedeli smo, da so se akklicatelji shoda potem zbrali v kapelani, kamor so pozvali nekaj svojih pristavev. Koliko jih je bilo, se da soditi po dejstvu, da prostor, kjer so „zborovali“ obsega le malo kvadratnih metrov.

Odbor političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri je imel v nedeljo popoldne v Pazinu sejo, na kateri je razpravljalo o pripravih za bodoče deželno-zborske volitve.

Razne vesti.

Vihar v gornji Ogrski. Iz Rutkaja javljajo: V gornji Ogrski, izlasti v Liptavski, Marmaroški in Orovski županiji je v nedeljo po noči razsajal silen vihar, ki je porušil več poslopij. Strela je udarila na raznih krajih. V marmaroški županiji je strela ubila dve osebi.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Gospodično večje slovenski in hrvatski, se sprejme takoj v službo v pisarno glavnega zastopstva Vzajemne zavarovalnice na Proseku. — Starec — Prosek. 1145

Agenti sprejme takoj v službo proti mesečni plači glavni zastopnik Vzajemne zavarovalnice na Proseku. 1146

Prilika. Proda se v okolici — 20 minut od mesta — sadonosno zemljišče z gozdom in kamnom ter kmečko hišo. 2300 en bloc po 5 kron □ klafter. — Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 1155

Odda se jepa soba s hrano za gospoda, via S. Francesco 29, vrata 2. 1154

Kupca ali družnika za dobro staro povzetje iše ŽIVIC, Trgovinska ulica 2. 1158

Mizarji ne zamudite prilike! Po jako nizki ceni se proda beli koroški les in to vsled preselitve. Ulica Cecilia št. 18. 1157

Zaloga vina istiskega l. vrste po 26 K hkt od 56 litrov naprej. — Kraški teran po dogovoru. — Jože Čebulc v Sežani. 1088

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I. 392

Išče se dekla za gostilno Oglasiti se v „Konsumnem društvu v Rojanu.“ 1134

Na stanovanje in hrano se sprejme gospod. Kje? pove Inzeratni odd. Edinosti. 1147

Dva voznika dva težaka in en hlevar slovenske narodnosti, ki govorijo tudi nekoliko nemški, dobijo stalno službo pri važni in dobroznani tržaki. Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti pod št. 488. 488

V soboto, 8. avgusta se odpre novo veliko skladišče

POHIŠTVA

in tapetarij

v ulici Stadion št. 6

z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. — Zadnje novosti te stroke.

Zamore si vsako ogledati, ne da bi bil primoran kupiti.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

EDINA HLADILNA PIJAČA JE:

Sumeči citrat ZIRILLI

Sumeči citrat „Zirilli“ od vseh cenjen radi neoporečnih higijeničnih lastnosti, napravi jako prijetno, okusno in hladilno pijačo.

NB. Sumeči citrat „Zirilli“ je na prodaj samo v sledečih mirodilnicah: Cilia, Ernest Alessio, Alojz Battistutta, Bislach, Bolle, Brachetti, Bertolo, Brusadin, Brusini, Cumar, Dapretto, Demenia, Dimitrievich, Fornasari, Gatter, Giaschi, Glinescheg, Guarini, Kimez, Krasna, Lavagna, Nagelschmit, Pasco, Petrone, Pettorich, Poropat, Rizzoli, Rutter, Scussingeli, Skok, Toso, Ursich, Wurser, Zadnik, Zernitz, Larzenov, Zudonigo.

Ker se da hitro napraviti in radi svojih dobrih lastnosti ne bi smel manjkati v nobeni družini.

Nobena pijača ni tako zaželjena kakor ta hladilna pijača, posebno pa v poletnem času in v toplih krajih, kjer se jo porabi v veliki množini.

Sumeči citrat „Zirilli“ je, čeprav ni zdravilo, izvrstno sredstvo proti žlednim boleznim. Slabi tek, duh iz želodca, suhota jezika, bljuvanje in pregretje neha takoj, ako se pije to hladilno pijačo samo kot odžejajočo. Vsi oni, ki slabo prebavljajo, bi morali rabiti ta izdelek, ki nadkriljuje vse druge pijače te vrste.

NB. Sumeči citrat „ZIRILLI“ ni enak drugim izdelkom slabe vrste, katere se prodaja, ampak ima jako prijeten okus, in napravi izvrstno sumečo limonado. Ako se kupuje na drobno, paziti treba na prevaro; poskusiti treba, ako ima limonado okus. V steklenicah nosi znamko tvrde

Tovarna: Trst, ulica Alessandro Manzoni št. 6. -- Telefon 1863.

Izvrstno istrsko vino prodaja Martin Krajač v Fentani pri Vrsaru. Ima na razpolago 1500 hekt. Vино ima 10 stopinj. Na željo pošlje vzorce. 1022

V Rojanu se oddata v najem dve stanovanji. Hiša nova. — Boie, štev. 946.

Giuseppe d'Andrea

Teracerarski mojster

Trst - San Giacomo in Monte 6

Prvo podjetje za navadna in

fina teracerarska dela

obstoječe od leta 1852

Sprejme se tudi popraviljanja.

Snajališče v Mirodilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jakob.

ANTON JOGAN, mizar

Sprejme vsakovrstna naročila in popraviljanja.

Ima vedno pripravljeno pohištvo za spalne in jedilne sobe ter kuhinje.

TRST — ulica Farneto 45.

Odlikovana tovarna glasovirjev

: **E. WARBINEK** :

Trst, Piazza Carlo Goldoni 12

(vogel Corso — Via Nuova)

SPECIJALITETA pianinov, glasovirjev svetovnih trdk STEINWEY in JONS v New Yorku, Schweighofer itd.

Elekt. pianini, orkestroni, harmoniji.

Izposojajo. — Menjuje. — Daje na oroke. Popravilja. — Akordira po zmernih cenah.

Odprla se je

v ulici Belvedere štev. 34

Velika in dobro preskrbljena zaloga

Napolske in bolonjske zmesi

s pridejano tvornico domače zmesi

vsak dan Sveže.

Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana

MELANY MINZI

Brezplačno krasne fotografije

za birmo, prvo sv. obhajilo in poroke

se ne dobijo nikjer, pač pa po značajni ceni pri odlikovanem

fotografu **f. Jerkiču**

v Trstu zraven glavne pošte št. 10

v Gorici gosposka ulica št. 7.

V Trstu se slika do 8. ure zvečer pri čarobni električni razsvetljavi.

Stenic ni več!

po uporabi novega izdelka „DESTRUCTOR“

odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu. „DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zalaga

Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano

Steklenice po K 4/20, 2/30 in 1/50.

Preprodajalcem popust.

Na prodaj po vseh mirodilnicah.

Iščejo se povsod zastopniki.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji, — — — — — zmerne. Počkaj, & oglj.

Hotel Balkan